

İLÂHÎ DİNLERİN RUHBİRLİĞİ (1)

Allah'ın gönderdiği dinlerin özü birdir. Tevrât, İncîl ve Kur'ân. Bunların üçü de birbirini destekleyen vahiylerdir. Yahûdî

lik,

Hristiyan

lık ve Müslüman

lık, özde bir oldukları için Kur'an, kendinden önceki Kitaptan saygı ile söz eder ve Kitâb sahiplerini, Kitâblarının hükümlerini gereğince uygulamaya çağırır. Kitaplarını gereğince uygulamayıp sadece işlerine gelen bazı kısımlarını uygulayan, işlerini gelmeyen kısımlarını unutan, terk eden Kitap

ehli

ni, nankör, zâlim ve fâsık olarak nitelendirirken; Müslüman

larla birlikte Kitaplarını güzelce uygulayan Yahûdî

lerin, Sâbiî-lerin ve Hristiyan

ların da korku ve üzüntü çekmeyeceklerini, Cennete gireceklerini vurgular: Bkz. Mâide: 65-69.

âyetler

Arabistan'da çıkan üç Tevhîd dinin özde birliğini vurgulamak üzere Kitap ehlinin kesip pişirdiklerinin Müslüman

lara, Müslüman

ların yiyeceklerinin de öteki Kitap

ehli

ne helâl olduğu; Müslüman

ların, Kitap

ehli

kadınlarıyla evlenebilecekleri bildirilmiştir (Mâide:

5).

Üç İlâhî dinin kaynağı birdir. Peygamberler aynı Tanrı'nın elçileridir. Allah her millete tevhîdi duyurmak için kendi dillerini konuşan elçiler göndermiştir. Kur'ân üç dinin ma'bedlerinin, Allah'ın anıldığı yerler olduğunu ve inananlar tarafından bunların savunulup korunduğunu belirtir:

Eğer Allâh'ın bazı insanları diğer bazılarıyla savunması olmasaydı, içlerinde Allâh'ın ismi çok anılan manastırlar, kiliseler, havralar ve mescidler yıkılırdı. Allâh, kendi(dini)ne yardım edene elbette yardım eder. Kuşkusuz Allah, kuvvetlidir, galibdir...(Hac: 40)

Savma'a'nın çoğulu olan *savâmi'* Yahudi papazlarının تنها yerlerde edindikleri ma'bedlerdir ki bunlara manastır da denir. *Bî'a*'nın çoğulu olan *biya'* da genel

olarak Hristiyan kiliselerine denir. İbranca

salûta

'nın çoğulu olan

salâvât

da yahudî ma'bedleridir.

Mescid'in

çoğulu olan

mesâcid

ise müslümanların mabedleridir. Başka bir tefsîre göre

savâmi'

Hristiyanların,

biya'

Yahudilerin,

salâvât

sâbiîlerin,

mesâcid

de müslümanların ma'bedidir.

Bu âyetler, bütün İlâhî dinlerin birliğini ve Allah'ın, bütün inananlara yardımcı olduğunu ve her millete bir ibadet koyduğunu bildiren âyetle ilgilidir. Çünkü Hac: 34'ncü âyetle Allah'ın, her millete bir kurban ibâdeti koyduğu belirtilmiştir. Bu âyetle de tevhid mabedlerini kimi kullarıyla savunmasaydı Allah'ın adının anıldığı *savma'*ların, *biya'*ın, *salûta'*ların ve mescidlerin yıkılmış olacağı; fakat Allah'ın buna müsâade etmediği, insanları birbiriyle savunduğu, kendisine yardım edene yardım edeceği, O'nun çok güçlü ve daima galip olduğu bildirilmektedir.

(devamı yarın..)